

นวัตกรรม AI กับการเสริมสร้างการเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียนยุคใหม่ AI Innovation and Collaborative Learning Enhancement in Modern Classrooms

นพวรรณ ทวะลัย¹ และ พัชรีญา กระดม²

Noppawan Thawalai¹ and Patchareeya Kradom²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Nakhon ratchasima college, Thailand

Corresponding Author's Email: ¹noppawant@nmc.ac.th

วันที่รับบทความ: 20 ธันวาคม 2568; วันที่แก้ไขบทความ 25 ธันวาคม 2568; วันที่ตอบรับบทความ: 30 ธันวาคม 2568

Received: 20 December 2025; Revised: 25 December 2025; Accepted: 30 December 2025

บทคัดย่อ

บทความเชิงวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงแนวทางการจัดการเรียนการสอนจากรูปแบบที่เน้นการถ่ายทอดความรู้แบบทางเดียว ไปสู่รูปแบบการเรียนรู้ร่วมกัน ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดย AI สามารถวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมผู้เรียนแบบเรียลไทม์ เพื่อประเมินระดับความรู้ ความสนใจ และลักษณะการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้จะถูกนำมาใช้ในการจัดสรรเนื้อหาและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทเฉพาะของแต่ละบุคคลอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

การบูรณาการ AI ดังกล่าว ไม่ได้จำกัดบทบาทของ AI ไว้เพียงในฐานะเครื่องมือช่วยสอนเท่านั้น แต่ยังทำหน้าที่เป็นผู้ส่งเสริมและเฝ้าระวังสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบกลุ่ม ผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้ผ่านโครงงาน และการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน โดยอาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลจุดแข็ง จุดอ่อน และแนวโน้มการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อใช้ในการจัดกลุ่มเรียน ตลอดจนให้ข้อมูลเชิงลึกแก่ครูในการปรับกลยุทธ์การสอนอย่างเหมาะสมกับพลวัตของผู้เรียนในห้องเรียน

อย่างไรก็ตาม การนำ AI มาใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันยังคงต้องเผชิญกับข้อท้าทายสำคัญ โดยเฉพาะประเด็นด้านจริยธรรมและจิตวิทยาการศึกษา การออกแบบระบบ AI ที่คำนึงถึงความเป็นส่วนตัว โปร่งใส และขอบเขตของการใช้เทคโนโลยีจึงเป็นสิ่งจำเป็น นอกจากนี้ การพัฒนาศักยภาพของครูให้สามารถใช้ข้อมูลจากระบบ AI เพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความหลากหลายของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถือเป็นองค์ประกอบที่ส่งเสริมความยั่งยืนของการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

คำสำคัญ: ปัญญาประดิษฐ์, การเรียนรู้ร่วมกัน, การวิเคราะห์ผู้เรียน, การออกแบบการสอนแบบเฉพาะบุคคล

Abstract

This article explores educational management in the 21st century by examining the role of artificial intelligence (AI) as a transformative catalyst in contemporary teaching and learning ecosystems. The integration of AI technologies has contributed to a paradigm shift from traditional, transmission-oriented instructional models toward learner-centered and



collaboration-driven learning environments that emphasize active engagement, social interaction, and knowledge co-construction. AI-enabled learning systems leverage real-time learning analytics to capture and interpret multidimensional data related to learners' cognitive performance, learning preferences, engagement behaviors, and interaction patterns. These data-driven insights enable the adaptive personalization of instructional content and the systematic orchestration of learning activities aligned with individual learner profiles, thereby supporting differentiated instruction and enhancing learning effectiveness.

Beyond its instrumental function as an instructional support tool, AI is increasingly conceptualized as an intelligent facilitator of collaborative learning environments. Through advanced analytics, AI systems identify learners' strengths, limitations, and learning trajectories to inform strategic group formation and optimize collaborative processes. This functionality supports pedagogical approaches such as project-based learning, peer-assisted learning, and interactive knowledge-building activities. Moreover, AI-generated feedback and analytics provide educators with actionable insights that inform instructional decision-making and enable the dynamic adaptation of pedagogical strategies in response to evolving classroom contexts.

Despite its pedagogical potential, the implementation of AI in collaborative learning contexts raises critical concerns related to ethical governance, learner autonomy, and psychological well-being. The design of AI-enhanced educational systems must adhere to principles of transparency, trustworthiness, and responsible AI use to ensure that technological mediation does not undermine human agency or equitable participation. Furthermore, teacher readiness constitutes a central determinant of successful AI integration. Developing educators' data literacy and their capacity to interpret and operationalize AI-driven insights is essential for addressing learner diversity and sustaining effective learning management practices in digitally mediated educational environments.

Keywords: Artificial Intelligence, Collaborative Learning, Learner Analytics, Personalized Instruction

บทนำ

ในยุคที่เทคโนโลยีสารสนเทศเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนจึงต้องปรับตัวเพื่อรองรับบริบทของศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบูรณาการนวัตกรรมปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ซึ่งกลายเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น AI ไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือช่วยสอนเท่านั้น แต่ยังมีบทบาทในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม การวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน และการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีระบบ (จักรวาล ภู่อำ, 2568) แนวโน้มดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิด “ห้องเรียนอัจฉริยะ” ที่ใช้ AI เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบปรับตัวได้ตามผู้เรียนแต่ละคน

อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ในปัจจุบันสะท้อนให้เห็นความท้าทายหลายประการในการนำนวัตกรรม AI มาใช้ในห้องเรียนจริง ทั้งในด้านการพัฒนาทักษะของครู ความพร้อมของระบบสารสนเทศในโรงเรียน และการ

ออกแบบกิจกรรมที่ตอบสนองเป้าหมายของการเรียนรู้ร่วมกันอย่างแท้จริง (วิชญาดา ศรีพันธ์, 2568) ปัญหาเหล่านี้นำไปสู่ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและลดทอนประสิทธิภาพของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางซึ่งจำเป็นต้องมีการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้ AI อย่างมีหลักการและบริบทที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย

จากบริบทดังกล่าว งานวิจัยและบทความหลายฉบับในประเทศไทยได้เสนอแนวทางการประยุกต์ใช้ AI เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การใช้ระบบแนะนำอัตโนมัติ การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้เรียนด้วย AI และการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล บทความวิชาการนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และอภิปรายแนวทางการนำ AI มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียนยุคใหม่ โดยมุ่งเน้นทั้งเชิงแนวคิด นวัตกรรม และข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล

ความหมายของนวัตกรรม AI

นวัตกรรมปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence Innovation) หมายถึง กระบวนการคิดค้นและพัฒนาเทคโนโลยีที่ทำให้ระบบคอมพิวเตอร์สามารถเลียนแบบการทำงานของสมองมนุษย์ ทั้งในด้านการเรียนรู้ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา และการประมวลผลข้อมูลขนาดใหญ่ได้อย่างชาญฉลาด โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในกระบวนการต่าง ๆ เช่น การศึกษา การบริหาร และการบริการสาธารณะ

จักรวาล ภู่อำ (2568) ระบุว่า นวัตกรรม AI ในด้านการศึกษา คือการบูรณาการระบบอัจฉริยะเข้ากับรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนแบบเรียลไทม์ การให้คำแนะนำส่วนบุคคล และการออกแบบการเรียนรู้แบบปรับตัวได้ ซึ่งช่วยเพิ่มพลังการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียน วิชญาดา ศรีพันธ์ (2568) อธิบายว่า นวัตกรรม AI เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทักษะของครูผ่านการใช้ระบบผู้ช่วยอัจฉริยะ เช่น ระบบวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และระบบประเมินการเรียนการสอนแบบอัตโนมัติ ซึ่งช่วยให้ครูสามารถวางแผนจัดการเรียนรู้ได้แม่นยำยิ่งขึ้น

สถิตย์ กุลสอน และคณะ (2568) กล่าวถึง AI ว่าเป็นเทคโนโลยีที่มีศักยภาพในการ “ปฏิวัติห้องเรียน” โดยสร้างบทบาทใหม่ให้แก่ครูในฐานะผู้ออกแบบการเรียนรู้มากกว่าผู้ถ่ายทอดความรู้ พร้อมทั้งเป็นเครื่องมือที่ช่วยเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์และการทำงานร่วมกันของผู้เรียน สุदारัตน์ แก้วเวียง รามรินทร์ กำลังเลิศ และอนุชา โสมาบุตร (2568) ระบุว่า การประยุกต์ใช้ AI ในการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลช่วยให้นักเรียนมีความยืดหยุ่น เชื่อมโยงระหว่างวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ โดยเฉพาะการพัฒนาแบบ Prompt Engineering เพื่อกระตุ้นการคิดวิเคราะห์เชิงวิทยาศาสตร์ของผู้เรียน และธัญญพัทธ์ ศักดิ์บุญญารัตน์ และคณะ (2568) ชี้ให้เห็นว่า นวัตกรรม AI ยังสามารถใช้ในกระบวนการออกแบบสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลที่ส่งเสริมการคิดเชิงออกแบบของครู ซึ่งเป็นรากฐานของการจัดการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในยุคดิจิทัล

สรุปได้ว่า นวัตกรรม AI คือการพัฒนาเทคโนโลยีที่ช่วยให้ระบบสามารถเรียนรู้และตัดสินใจได้ เช่นเดียวกับมนุษย์ โดยถูกนำมาใช้เพื่อพัฒนาเครื่องมือและระบบในกระบวนการเรียนรู้ การจัดการสื่อการสอน การวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน และการสนับสนุนบทบาทของครูอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาห้องเรียนยุคใหม่ให้ตอบสนองต่อความต้องการของศตวรรษที่ 21 อย่างแท้จริง



ความสำคัญของ “นวัตกรรม AI”

นวัตกรรมปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence Innovation) มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในยุคดิจิทัล เนื่องจากเป็นเครื่องมือทางเทคโนโลยีที่สามารถสนับสนุนการพัฒนาในหลากหลายมิติ โดยเฉพาะด้าน การศึกษา การบริหารจัดการ และการเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน AI ทำหน้าที่เป็นระบบสนับสนุนการตัดสินใจ วิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ และปรับรูปแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคลอย่างชาญฉลาด ซึ่งช่วยเพิ่ม ประสิทธิภาพทั้งในระดับบุคคลและระบบโดยรวม

จักรวาล ภู่อ่า (2568) ระบุว่า ความสำคัญของ AI ในการจัดการเรียนรู้คือความสามารถในการ วิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนแบบเฉพาะบุคคล และปรับเนื้อหาหรือวิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสมตามบริบทของแต่ละคน ส่งผลให้การเรียนรู้มีคุณภาพและตรงตามความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น วิษญาดา ศรีพันธ์ (2568) ชี้ให้เห็น ว่า AI มีความสำคัญในการเสริมพลังให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในการ วิเคราะห์ผลการเรียน การให้ข้อเสนอแนะรายบุคคล และการจัดการชั้นเรียนในรูปแบบที่หลากหลายและ เหมาะสมกับยุคสมัย

สถิตย์ กุลสอน และคณะ (2568) เน้นย้ำว่า AI มีบทบาทสำคัญในการยกระดับบทบาทของครูจากผู้ ถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้ออกแบบการเรียนรู้ โดย AI ช่วยลดภาระงานประจำ และเปิดโอกาสให้ครูมุ่งเน้นพัฒนา ทักษะด้านวิชาชีพและความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน สุดารัตน์ แก้วเวียง รมวรินทร์ กำลังเลิศ และอนุชา โสมาบุตร (2568) แสดงให้เห็นว่า AI มีบทบาทในการสนับสนุนการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล ซึ่งมีความสำคัญต่อการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมสำหรับสังคมแห่งนวัตกรรมและเศรษฐกิจ ฐานความรู้สู่ศักราชที่ 4 คำสามารถ สุริมาศ นาครอด และ จันทราภรณ์ สีสวย (2568) กล่าวถึงความสำคัญของ AI ในระดับนโยบายการศึกษาว่า เป็นกลไกสำคัญในการผลักดันการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและลดความเหลื่อมล้ำ ทางการศึกษาผ่านระบบการบริหารจัดการที่แม่นยำและมีข้อมูลเชิงลึกสนับสนุน

สรุปได้ว่า นวัตกรรม AI มีความสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนรู้และการบริหารจัดการในยุค ดิจิทัล โดยช่วยเพิ่มความแม่นยำในการวิเคราะห์ข้อมูล ปรับการเรียนรู้ให้เหมาะกับรายบุคคล และเสริม บทบาทของครูให้เป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ยุคใหม่ ทั้งนี้ AI ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพ การศึกษาอย่างยั่งยืน และลดความเหลื่อมล้ำผ่านการบริหารจัดการข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ

ความหมายการเสริมสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน

การเสริมสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน หมายถึง กระบวนการที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนหรือสมาชิกในองค์กรได้มี ส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ แนวคิด ทักษะ และประสบการณ์ ผ่านการทำงานร่วมกัน อย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน และการสร้างสรรค์ ความรู้ใหม่ร่วมกันในบริบทของการเรียนรู้ ซึ่งเกิดขึ้นทั้งในระดับบุคคล กลุ่ม และองค์กร

แนวคิดนี้สอดคล้องกับแนวทาง “ชุมชนแห่งการเรียนรู้” ที่เน้นการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของ ผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการเรียนรู้ โดยต้องอาศัยกลยุทธ์การมีปฏิสัมพันธ์ การเปิดพื้นที่สนทนา และการสร้าง วัฒนธรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน

ธนภุต แก้วนามไชย (2568) อธิบายว่าการเสริมสร้างการเรียนรู้ร่วมกันในบริบทการพัฒนาครูต้องใช้ แนวทางของ “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ซึ่งช่วยให้ครูแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สะท้อนการสอน และ วางแผนพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ สุธาสิณี ดังแก้วสี (2568) เสนอว่ากระบวนการ เรียนรู้ร่วมกันในโรงเรียนทำให้ครูเกิดการสร้างนวัตกรรมทางวิชาการและพัฒนาแนวทางการวิจัยในชั้นเรียน โดยการเรียนรู้ร่วมกันของครูจะต้องมีการนิเทศแบบร่วมมือและการสะท้อนผลต่อเนื่อง

เกศริน บินสัน และ พัศเบศวัฒน์ เวชวิริยะสกุล (2568) ชี้ว่าแนวทางการพัฒนาครูในหลายประเทศ เช่น ญี่ปุ่นและสิงคโปร์ มีการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบผ่านกระบวนการ *Lesson Study* และ *Field Coaching* ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ในบริบทไทยเพื่อสร้างการพัฒนาอย่างยั่งยืน จินัฐตา สอนสังข์ ญาณิศา บุญจิตร และ จิรศักดิ์ แซ่โค้ว (2568) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ในการขับเคลื่อนการเรียนรู้ร่วมกันของครู โดยเน้นกระบวนการ “หนุนเสริมแบบมีส่วนร่วม” ซึ่งประกอบด้วย การเตรียมความพร้อม การวางแผนร่วม และการติดตามผลแบบมีส่วนร่วม นิษฐ์ฐา พิระชัยภาวงศ์ (2568) กล่าวว่า การเรียนรู้ร่วมกันจำเป็นต้องอยู่ภายใต้บริบทที่มีความปลอดภัย มีการสื่อสารที่เปิดกว้าง และให้ความสำคัญกับการตัดสินใจร่วมกันในองค์กรการศึกษา เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้เชิงบวก

สรุปได้ว่า การเสริมสร้างการเรียนรู้ร่วมกันเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยให้เกิดการพัฒนาศักยภาพครูแบบมีส่วนร่วม เพิ่มคุณภาพการสอน และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน และผู้บริหารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องอาศัยการบริหารจัดการ การนิเทศ และวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเปิดพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างแท้จริงในทุกระดับของระบบการศึกษาไทย

ความสำคัญของการเสริมสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน

การเสริมสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน มีความสำคัญอย่างยิ่งในระบบการศึกษาและพัฒนาวิชาชีพ เพราะเป็นกระบวนการที่เน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนหรือบุคลากรทางการศึกษาในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์ ผ่านการมีส่วนร่วมอย่างมีความหมาย โดยเน้นการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และการทำงานเป็นทีม ซึ่งนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ร่วมกัน

กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพทั้งด้านวิชาการและทักษะชีวิตในทุก ระดับ ตั้งแต่ระดับห้องเรียน องค์กร จนถึงระดับชุมชน ทั้งนี้ การสร้างพื้นที่หรือบริบทที่เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกันจะช่วยส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรแบบเปิดรับความคิดเห็น ยกกระดับคุณภาพการสอน และขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในระดับระบบได้อย่างยั่งยืน

ธนกฤต แก้วนามไชย (2568) ระบุว่า การเรียนรู้ร่วมกันในรูปแบบ Professional Learning Community (PLC) เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้ครูมีพื้นที่ในการสะท้อนผลการปฏิบัติงานจริง แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และร่วมกันวิเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหาทางการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สุธาสินี ดังแก้วสี (2568) เสนอว่าการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของครูโดยใช้กระบวนการนิเทศแบบมีส่วนร่วมช่วยกระตุ้นให้ครูพัฒนาทักษะการวิจัยในชั้นเรียนและสร้างผลงานทางวิชาการที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูด้วยกันเอง

จินัฐตา สอนสังข์ ญาณิศา บุญจิตร และ จิรศักดิ์ แซ่โค้ว (2568) ชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีบทบาทในการหนุนเสริมการพัฒนาครู ควรเน้นการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันและขับเคลื่อนรูปแบบการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง นิษฐ์ฐา พิระชัยภาวงศ์ (2568) เน้นว่าในการบริหารสถานศึกษาควรสร้างกลไกที่ส่งเสริมการสื่อสาร การตัดสินใจร่วมกัน และการเรียนรู้ร่วมกันในองค์กร เพื่อให้เกิดความปลอดภัยและบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เกศริน บินสัน และ พัศเบศวัฒน์ เวชวิริยะสกุล (2568) เสนอแนวทางการพัฒนาครูโดยอิงระบบจากต่างประเทศ ซึ่งเน้นการเรียนรู้ร่วมกันในลักษณะ *Lesson Study* และ *Field Coaching* ซึ่งสามารถยกระดับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและตอบโจทย์ในบริบทไทย

สรุปได้ว่า การเสริมสร้างการเรียนรู้ร่วมกันเป็นหัวใจของการพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืน โดยไม่เพียงแต่สร้างความร่วมมือระหว่างบุคลากร แต่ยังส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาศักยภาพครูใหม่ที่มีความหลากหลาย



เชิงประยุกต์ และตรงกับบริบทของผู้เรียนหรือองค์กร โดยกระบวนการนี้ควรอยู่บนพื้นฐานของความไวใจ การสื่อสาร และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในทุกระดับ

ความหมายของห้องเรียนยุคใหม่

ห้องเรียนยุคใหม่ หมายถึง พื้นที่หรือบริบททางการเรียนรู้ที่ถูกออกแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล โดยเน้นการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสื่ออิเล็กทรอนิกส์เข้ามาเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีลักษณะสำคัญ เช่น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการสื่อสารแบบสองทาง และการเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ที่เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา และการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 เช่น การคิดเชิงวิพากษ์ ความคิดสร้างสรรค์ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สุธน วงศ์แดง (2568) ระบุว่าห้องเรียนยุคใหม่ควรออกแบบให้ตอบสนองต่อรูปแบบการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิง (microlearning) ที่กระชับ เข้าถึงง่าย และเน้นการเรียนรู้เชิงลึกในเวลาจำกัด พิชร หลวงแก้ว (2568) เสนอว่า "ห้องเรียนกลับด้าน" (flipped classroom) เป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้เรียนยุคใหม่ เพราะช่วยให้เกิดการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) และพัฒนาทักษะคิดวิเคราะห์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

วรพล ศรีเทพ และยุทธพล สะและหมัด (2568) ชี้ให้เห็นถึง "ห้องเรียนแห่งความสุข" ที่ควรบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับวิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม มีแรงจูงใจ และมีความสุขในการเรียนรู้ ห้องเรียนยุคใหม่ควรออกแบบให้มีระบบข้อมูลและการจัดการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การวางแผนและประเมินผลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมะลิ ไชยชนะ และคณะ (2568) เสริมว่าห้องเรียนยุคใหม่ควรเป็นเวทีแห่งการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และการพัฒนาสังคมที่รองรับการเรียนรู้ไม่เฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น แต่รวมถึงการเรียนรู้นอกเวลาและนอกสถานที่ด้วย

สรุปได้ว่า ห้องเรียนยุคใหม่ คือการจัดการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงจากรูปแบบดั้งเดิมมาเป็นแบบยืดหยุ่น ใช้เทคโนโลยีสนับสนุน และให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นความสุขในการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

องค์ประกอบของห้องเรียนยุคใหม่

ห้องเรียนยุคใหม่ มิได้เป็นเพียงพื้นที่ทางกายภาพในการจัดการเรียนรู้เท่านั้น แต่หมายรวมถึงระบบนิเวศของการศึกษา ที่เชื่อมโยงปัจจัยต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างมีพลวัต เพื่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพสูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคเทคโนโลยีดิจิทัลที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว องค์ประกอบสำคัญของห้องเรียนยุคใหม่ประกอบด้วย

1. เทคโนโลยีการศึกษา (Educational Technology) การใช้สื่อดิจิทัล อุปกรณ์อัจฉริยะ แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ เช่น LMS (Learning Management System) และ AI เข้ามาสนับสนุนการเรียนรู้แบบ Anytime Anywhere (วรพล ศรีเทพ และ ยุทธพล สะและหมัด, 2568)

2. การจัดการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centered Learning) ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการกำหนดวิธีการเรียนรู้ของตนเอง เน้นทักษะคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการเรียนรู้เชิงรุก

3. ความยืดหยุ่นของการจัดการเวลาและสถานที่ (Flexible Learning Design) ห้องเรียนยุคใหม่ไม่ถูกจำกัดอยู่แค่ในอาคารเรียน แต่สามารถเกิดขึ้นได้บนโลกออนไลน์ หรือในพื้นที่สร้างสรรค์ภายนอกสถานศึกษา

4. การมีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์เชิงสร้างสรรค์ (Interactive Collaboration) ใช้เครื่องมือดิจิทัลในการสื่อสารแบบสองทางระหว่างครู-นักเรียน และนักเรียน-นักเรียน เช่น Zoom, Google Workspace, Padlet, Miro เป็นต้น

5. การวัดและประเมินผลที่เน้นพัฒนาการ (Formative Assessment) ใช้ระบบการประเมินที่ต่อเนื่องและหลากหลายรูปแบบเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ไม่เน้นเพียงคะแนนสอบปลายภาค

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของห้องเรียนยุคใหม่ ไม่ได้จำกัดเพียงอุปกรณ์หรือสถานที่ แต่ครอบคลุมถึงกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนจัดการเรียนรู้อย่างยืดหยุ่น และการประเมินที่สนับสนุนการเติบโตอย่างแท้จริง โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้าง “พื้นที่การเรียนรู้แห่งอนาคต” ที่รองรับผู้เรียนในโลกที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

ความสำคัญของห้องเรียนยุคใหม่

การศึกษายุคปัจจุบันเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเทคโนโลยี สังคม และเศรษฐกิจ ทำให้ “ห้องเรียนยุคใหม่” กลายเป็นองค์ประกอบสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา ห้องเรียนรูปแบบใหม่นี้มิใช่เพียงพื้นที่แห่งการถ่ายทอดความรู้ หากแต่เป็นพื้นที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การเรียนรู้เชิงรุก การสื่อสาร และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์

ห้องเรียนยุคใหม่ จึงเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี เช่น กระบวนการเรียนรู้แบบ Flipped Classroom, Microlearning และ Anywhere Anytime Learning (วรพล ศรีเทพ และ ยุทธพล สะและหมัด, 2568) โดยออกแบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเน้นทักษะชีวิต ทักษะดิจิทัล และความสามารถในการปรับตัว

สุรน วงศ์แดง (2565) เน้นว่าห้องเรียนยุคใหม่ต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าถึงเนื้อหาอย่างยืดหยุ่น โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นสื่อกลางเพื่อการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์เฉพาะบุคคลและทันสมัย ขณะที่ วรพล ศรีเทพ และยุทธพล สะและหมัด (2565) กล่าวถึงการสร้าง “ห้องเรียนแห่งความสุข” ที่ตอบสนองต่อบริบทการศึกษา 5.0 โดยมีองค์ประกอบทั้งด้านกายภาพ ดิจิทัล และจิตวิทยาการเรียนรู้

มะลิ ไชยชนะ และคณะ (2565) ยังเสนอว่าบทบาทของมหาวิทยาลัยในห้องเรียนยุคใหม่ ต้องเน้นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และสร้างพื้นที่ปลอดภัยสำหรับการแลกเปลี่ยนความคิด นักวิจัยไทยเหล่านี้ต่างเห็นพ้องกันว่า ห้องเรียนยุคใหม่มิใช่แค่การเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนเท่านั้น แต่เป็น “การเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศน์ทางการศึกษา” ที่เน้นผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ร่วมกับครู

สรุปได้ว่า ห้องเรียนยุคใหม่มีบทบาทสำคัญในการตอบโจทย์การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ส่วนบุคคลคือหัวใจหลักของห้องเรียนสมัยใหม่ การจัดการเรียนรู้ต้องเน้น “ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” โดยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้หลากหลายและเปิดกว้าง นักวิชาการไทยเห็นตรงกันว่า “ห้องเรียน” ต้องเปลี่ยนจากพื้นที่ถ่ายทอด เป็นพื้นที่สร้างองค์ความรู้

บทสรุป

เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) กำลังเปลี่ยนโฉมหน้าของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในบริบทของการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันผ่านการใช้ระบบ AI เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมผู้เรียนแบบเรียลไทม์ จัดสรรเนื้อหาที่เหมาะสม และออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

AI ในห้องเรียนยุคใหม่นั้นไม่ได้จำกัดบทบาทไว้เพียงในฐานะเครื่องมือช่วยสอน แต่ยังมีบทบาทในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและส่งเสริมทักษะการทำงานร่วมกัน ทั้งในรูปแบบ



ของการเรียนรู้ผ่านโครงงาน และการเรียนรู้แบบกลุ่ม โดยระบบ AI สามารถวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และแนวโน้มการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อจัดกลุ่มเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสามารถให้คำแนะนำเชิงลึกแก่ครูในการปรับกลยุทธ์การสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน

อย่างไรก็ตาม การนำนวัตกรรม AI มาใช้ในการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันยังต้องอาศัยการออกแบบทางจิตวิทยาการศึกษาอย่างรอบคอบ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างควมไว้วางใจต่อเทคโนโลยีในหมู่ครูและนักเรียน หรือการกำหนดขอบเขตการใช้ AI เพื่อรักษาสมดุลระหว่างการเรียนรู้แบบมนุษย์กับเทคโนโลยี การพัฒนาทักษะใหม่ของครูจึงเป็นอีกปัจจัยสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการใช้ข้อมูลจากระบบ AI เพื่อวางแผนการเรียนรู้ที่มีความหมายร่วมกันระหว่างผู้เรียนในห้องเรียนที่มีความหลากหลายทางศักยภาพ

องค์ความรู้ใหม่จากการศึกษา

ในบริบทของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ได้กลายเป็นกลไกสำคัญที่เข้ามามีระดับกระบวนการเรียนรู้จากรูปแบบเดิมที่เน้นการถ่ายทอดความรู้ ไปสู่กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดย AI มีศักยภาพในการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมผู้เรียนแบบเรียลไทม์ เพื่อประเมินระดับความรู้ ความสนใจ และลักษณะการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน จากนั้นจึงนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการจัดสรรเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละราย และออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

การใช้ AI ไม่เพียงแค่นำมาสู่เครื่องมือเสริมการสอน แต่ยังเป็น Facilitator of Learning Environment ที่สนับสนุนการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบกลุ่ม ทั้งในรูปแบบของการเรียนรู้ผ่านโครงงาน (Project-Based Learning) และการเรียนรู้เชิงปฏิสัมพันธ์ โดยระบบ AI สามารถวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และแนวโน้มการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อจัดกลุ่มเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนให้ข้อมูลเชิงวิเคราะห์แก่ครูผู้สอน เพื่อใช้ในการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การเรียนการสอนให้เหมาะสมกับพลวัตของห้องเรียน

อย่างไรก็ตาม โมเดลนี้ตระหนักถึงความท้าทายด้านจิตวิทยาการศึกษา โดยเน้นย้ำความสำคัญของการออกแบบระบบ AI ให้คำนึงถึง Trustworthiness และ Ethical Design เพื่อสร้างความไว้วางใจในกลุ่มครูและนักเรียน รวมถึงการกำหนดขอบเขตการใช้งานที่ไม่ละเมิดเสรีภาพในการเรียนรู้ของมนุษย์ การเตรียมความพร้อมของครูจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะด้านการวิเคราะห์ข้อมูลจาก AI และการใช้ข้อมูลดังกล่าวในการออกแบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อศักยภาพและความหลากหลายของผู้เรียนในบริบทห้องเรียนยุคใหม่อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงการพัฒนาคู

จากการวิเคราะห์บทบาทของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียนยุคใหม่ สามารถสังเคราะห์ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงการพัฒนาคูเพื่อสนับสนุนการนำ AI ไปใช้ในระบบการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการศึกษา

1.1 การกำหนดนโยบาย AI in Education อย่างเป็นระบบหน่วยงานทางการศึกษาควรกำหนดนโยบายและกรอบการดำเนินงานด้าน AI in Education ที่ชัดเจน ครอบคลุมทั้งมิติด้านเทคโนโลยี การจัดการเรียนรู้ และจริยธรรม เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษานำ AI ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเหมาะสมและไม่ละเมิดสิทธิของผู้เรียน

1.2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบข้อมูลการศึกษา ควรลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล เช่น ระบบสารสนเทศการศึกษา แพลตฟอร์ม Learning Analytics และฐานข้อมูลผู้เรียน เพื่อรองรับการใช้ AI วิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก และสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายและการจัดการเรียนรู้ในระดับสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การส่งเสริมการใช้ AI เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา นโยบายควรมุ่งเน้นการใช้ AI เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalized Learning) และการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเฉพาะในโรงเรียนที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม

1.4 การกำกับดูแลด้านจริยธรรมและความน่าเชื่อถือของ AI ควรกำหนดแนวปฏิบัติด้าน Trustworthy AI และ Ethical AI Design ในบริบทการศึกษา เช่น ความโปร่งใสของอัลกอริทึม การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และการใช้ AI อย่างมีขอบเขต เพื่อสร้างความไว้วางใจในกลุ่มครู ผู้เรียน และผู้ปกครอง

2. ข้อเสนอแนะเชิงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.1 การพัฒนาทักษะด้าน Data Literacy และ AI Literacy ของครู ควรจัดอบรมและพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการอ่าน วิเคราะห์ และใช้ข้อมูลที่ได้จากระบบ AI และ Learning Analytics เพื่อออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันที่ตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียนอย่างแท้จริง

2.2 การเสริมบทบาทครูในฐานะ Learning Designer และ Facilitator การพัฒนาครูควรเน้นการปรับบทบาทจากผู้ถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ (Learning Designer) และผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ร่วมกัน โดยใช้ AI เป็นเครื่องมือสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการทำงานกลุ่ม

2.3 การบูรณาการ AI กับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ควรส่งเสริมให้ครูใช้ข้อมูลจากระบบ AI เป็นฐานในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เพื่อสะท้อนผลการสอน วิเคราะห์ปัญหา และร่วมกันพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้

2.4 การสร้างทัศนคติที่ดีและความไว้วางใจต่อ AI ในการศึกษา การพัฒนาครูควรครอบคลุมมิติด้านจิตวิทยาการศึกษา โดยส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของ AI ในฐานะเครื่องมือสนับสนุน มิใช่สิ่งทดแทนครู เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับในการใช้ AI อย่างเหมาะสมในห้องเรียน

บทสรุป

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงการพัฒนาครูดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การนำนวัตกรรม AI มาใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียนยุคใหม่ จำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการระหว่างนโยบายระดับระบบ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการเสริมสร้างสมรรถนะของครูอย่างรอบด้าน ทั้งนี้ เพื่อให้ AI ทำหน้าที่เป็นกลไกสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

เกศริน บินสัน, & พิศเบศวัฒน์ เวชวิริยะสกุล. (2568). การวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวโน้มการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยและต่างประเทศ. *วารสารสังคมพัฒนศาสตร์*, 8(11), 272–285.

จักรวาล ภู่อ่ำ. (2568). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานร่วมกับการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสารครุศาสตร์ปัญญา*, 4(5), 226–241.



- จินัฐตา สอนสังข์, ญาณิศา บุญจิตร, & จิรศักดิ์ แซ่โค้ว. (2568). กระบวนการหนุนเสริมของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ในการขับเคลื่อนรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้สู่การรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ ศรีนครินทรวิโรฒ*, 26(2), 226–243.
- ชาญชัย สุวรรณศรี และ อภิญญา มโนรัตน์. (2565). ปัญหาประติสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในบริบทการศึกษาไทย. *วารสารปัญญาลิขิต*, 3(2), 45–60.
- ธนกฤต แก้วนามไชย. (2568). การเสริมสร้างคุณภาพครูผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: แนวทางเชิงกลยุทธ์จากกรณีศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา. *วารสารนวัตกรรมการวิจัยเพื่อสังคม*, 1(7), 65–74.
- ธัญญพัทธ์ ศักดิ์บุญญารัตน์ และคณะ. (2568). The results of developing the competence in creating digital learning media using artificial intelligence (AI) tools of basic education teachers with design thinking process. *The 15th Benjamit National and International Conference*, 15(3), 189–203.
- นิษฐ์ฐา พิระชัยภาวงศ์. (2568). การบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. *วารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์และการศึกษา*, 1(6), 31–44.
- พระมหาสมบุญ สุ่มเื้อ และ อิศศักดิ์ ศรีสวัสดิ์. (2564). การประยุกต์หลักพุทธจิตวิทยาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. *วารสารพุทธจิตวิทยา*, 6(1), 1–18.
- พัชร หลวงแก้ว. (2568). ห้องเรียนกลับด้าน: การพัฒนาชุดการสอนการอิมโพรไวส์กิตาไฟฟ้าเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการปิดห้องเรียน. *วารสารปัญญาภิธาน*, 10(1), 71–84.
- มะลิ ไชยชนะ และคณะ. (2568). บทบาทมหาวิทยาลัยไทยกับสังคมยุคใหม่. *วารสารวิจัยสังคมศึกษาปริทัศน์*, 2(2), 205–213.
- วรพล ศรีเทพ และ ยุทธพล สะและหมัด. (2568). ห้องเรียนแห่งความสุขในยุคการศึกษา 5.0. *วารสารครูศาสตร์ปัญญาพัฒน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*, 3(1), 145–168.
- วิชญาดา ศรีพันธ์. (2568). การพัฒนาทักษะครูผ่านนวัตกรรม AI เพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. *วารสารสหวิทยาการศึกษาศาสตร์*, 1(4), 1–9.
- วินัย หริมเทศ. (2565). การจัดการสภาพแวดล้อมทางการศึกษาเพื่อนำความสุขสู่ผู้เรียน. *วารสาร มจร โกศัลปริทรรศน์*, 1(3), 66–74.
- สถิตย์ กุลสอน และคณะ. (2568). การรังสรรค์เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) สู่ห้องเรียน: ปฏิวัติการเรียนรู้ของครู. *วารสารมณีเชษฐาราม*, 8(4), 948–964.